

Warszawa, dnia 8 listopada 2012 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI
PODSEKRETARZ STANU
Magdalena MŁOCHOWSKA

MAC-BM-0724-2222/2012/JM

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 12.11.12
nr. 9302 podpis. [signature]

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 12.11.12.
nr. 5114 podpis. [signature]

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 11 października 2012 r. (sygn. BPS/043-18-717/12), przekazującego tekst oświadczenia złożonego przez Senatora RP Pana Jarosława Obremskiego podczas 18. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 października 2012 r. w sprawie *referendum lokalnego z inicjatywy mieszkańców Gminy Wiejskiej Lubin* informuję, że z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* (t.j.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.), ani też z innych przepisów prawa nie wynika bezpośredni obowiązek przeprowadzenia referendum w obu gminach. Stosownie do art. 11 ust. 1a ustawy z dnia 15 września 2000 r. o *referendum lokalnym* (Dz. U. Nr 88, poz. 985, z późn. zm.) z inicjatywą przeprowadzenia referendum na wniosek mieszkańców gminy w sprawie utworzenia, połączenia, podziału i zniesienia gminy oraz ustalenia granic gminy wystąpić może jedynie grupa co najmniej 15 obywateli, którym przysługuje prawo wybierania do rady gminy. Oznacza to bezsprzecznie, że grupa ta może złożyć wniosek o przeprowadzenie referendum tylko w jednej gminie, tj. tej, w której obywatele wchodzący w skład grupy mają prawo wybierania do rady gminy. W związku z powyższym należy uznać, że w przypadku inicjatywy dotyczącej połączenia dwóch gmin, mieszkańcy drugiej wypowiedzieć będą się mogli w ramach konsultacji społecznych, przeprowadzonych przez radę tej gminy. Powyższe nie wyklucza jednak możliwości przeprowadzenia referendum także w drugiej gminie, w szczególności jeżeli wola jego przeprowadzenia pojawi się po stronie jej mieszkańców. Zasadniczym bowiem celem wprowadzenia w art. 4c ww. ustawy o *samorządzie gminnym* nowych regulacji dotyczących wszczęcia procedury zmian w podziale terytorialnym z inicjatywy mieszkańców było przede wszystkim poznanie rzeczywistych dążeń obywateli. Referendum, o którym mowa w art. 4c ww. ustawy, daje możliwość wypowiedzenia się wspólnocie lokalnej w kwestii pożądanym przez nią zmian w podziale terytorialnym.

Połączenie dwóch gmin jest w istocie utworzeniem nowej gminy i oznacza rozwiązanie rad obu gmin oraz wygaśnięcie mandatów wójtów (burmistrza, prezydenta miasta). Jakakolwiek inna interpretacja, np. traktująca łączenie gmin jako wcielenie jednej do drugiej, a co za tym idzie podtrzymanie mandatu organów jednej z gmin, prowadziłaby do niedopuszczalnej sytuacji, w której organy te pozbawione byłyby demokratycznego mandatu wyrażonego przez całą społeczność nowej gminy. Oznacza to zatem, że w tym przypadku ma zastosowanie przepis art. 4e ww. ustawy o *samorządzie gminnym*, zgodnie z którym w przypadku tworzenia nowej gminy Prezes Rady Ministrów na wniosek wojewody, zgłoszony za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza pełnomocnika do spraw utworzenia gminy spośród pracowników podległych wojewodzie albo

pracowników urzędu gminy, której obszar wchodzi w skład nowo tworzonej gminy (ust. 1). Do czasu utworzenia nowej gminy zadaniem pełnomocnika, o którym mowa w ust. 1, jest przygotowanie organizacyjne i prawne gminy do wykonywania zadań publicznych (ust. 2). Z dniem utworzenia gminy pełnomocnik, o którym mowa w ust. 1, przejmuje wykonywanie zadań i kompetencji jej organów do czasu wyboru nowych organów gminy (ust. 3).

Należy jednocześnie zauważyć, że kwestie związane z przeprowadzaniem zmian w podziale terytorialnym z inicjatyw mieszkańców zostały wprowadzone do obiegu prawnego niedawno – ustawą z dnia 26 maja 2011 r. *o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 134, poz. 777), wobec czego mogą powodować wątpliwości interpretacyjne. Mając na względzie powyższe, Wojewoda Dolnośląski zwrócił się do Ministra Administracji i Cyfryzacji z prośbą o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Pragnę nadmienić, że podobnej – w pewnym zakresie – natury problemy interpretacyjne wystąpiły w innej sprawie (podziału gminy Księżpol w województwie lubelskim), w której trwało postępowanie sądowe przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. Wobec faktu, że omawiane przepisy są nowe i nie jest dostępne w tym zakresie orzecznictwo sądowe, z udzieleniem odpowiedzi postanowiono poczekać do czasu zakończenia powyższego postępowania i otrzymania wyroku. Pragnę przy tym zauważyć, że uzasadnienie tego wyroku (NSA z dnia 27 czerwca 2012 r. sygn. akt II OSK 943/12) nie było dostępne w centralnej bazie orzeczeń NSA, zostało ono przesłane do Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji dopiero pismem Wojewody Lubelskiego z dnia 17 sierpnia 2012 r.

z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji

M. Machowska
MAGDALENA MACHOWSKA

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów